

Święta

1. Proszę przeczytać tekst, a następnie zaznaczyć:
P – gdy zdanie jest prawdziwe,
F – gdy jest fałszywe.

Każdy lubi odpocząć

XXI wiek na starym kontynencie to czas stabilnego rozwoju ekonomiki i rynku pracy. Podobnie jest w Polsce, która w zjednoczonej Europie może uchodzić za pracusia. Według specjalistów z OECD (Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju) Polacy pracują statystycznie więcej niż obywatele państw zachodnich. Czy jednak mocno się wyróżniamy? Też nie do końca – podobny czas pracy jest w Czechach, na Węgrzech, w Estonii, a nawet USA.

Jeszcze kilka lat temu statystyczny Polak pracował rocznie o 400 godzin więcej od swojego niemieckiego kolegi. Jeśli trudno to sobie wyobrazić, można przeliczyć to na pełne tygodnie pracy. Wtedy okazuje się, że pracujemy o 10 tygodni więcej! Podobnie wyglądają różnice między pracą Polaków oraz Brytyjczyków czy Norwegów. Mieszkańcy Wysp Brytyjskich pracują o 8 tygodni mniej, a Norwegii aż o 11!

Jak można zrozumieć tę sytuację? Czy to miłość do pracy i niezwykła obojętność wyróżnia Polaków na tle innych krajów? Nawet jeśli tak właśnie jest, trzeba pamiętać również o dużych inwestycjach, które współcześnie pomagają w szybkim rozwoju Polski. Te procesy wymagają jednak ekonomicznego wysiłku, a Polacy wciąż jeszcze starają się dogonić bogatszy zachód.

Ale nie samą pracą człowiek żyje. I może dlatego tak bardzo lubimy święta i dni wolne, których wbrew pozorom w polskim kalendarzu nie brakuje. Już w styczniu znajdzie się okazja do odpoczynku. I to bardzo szybko, bo 1 stycznia świętujemy Nowy Rok i dzień ten jest wolny od pracy. Po karnawałowych szaleństwach możemy także odpocząć kilka dni później. 6 stycznia to Święto Trzech Króli, które na liście dni wolnych od pracy jest najkrócej – dopiero od 2011 roku.

Po tak rozrywkowym początku roku trzeba jednak trochę popracować. Kolejna okazja do relaksu pojawia się dopiero wiosną. Dniem wolnym od pracy i okazją do rodzinnych spotkań jest Wielkanoc (niedziela oraz poniedziałek). Święta te mają charakter ruchomy. Oznacza to, że nie mają stałej daty w kalendarzu. Tradycja mówi, że Wielkanoc przypada w pierwszą niedzielę po pierwszej wiosennej pełni Księżyca już po 21 marca. Dlatego właśnie Wielkanoc obchodzimy pomiędzy 22 marca a 25 kwietnia (włącznie).

Z kim i dokąd?

Po długiej i szarej zimie wiosna daje więcej pretekstów do relaksu. Polacy uwielbiają tzw. majówkę, czyli długi weekend, który mamy dzięki temu, że 1 maja przypada Święto Pracy, a 3 maja Święto Konstytucji 3 Maja (upamiętnienie konstytucji z 1791 roku, drugiej demokratycznej konstytucji w historii świata!). To czas na spotkanie z przyjaciółmi i rodziną, wspólne grillowanie i odpoczynek w promieniach słońca na świeżym powietrzu.

Siedem tygodni po Wielkanocy obchodzone są Zielone Świątki. Co ciekawe, korzenie tego kościelnego święta sięgają jeszcze czasów pogańskich. Kolejnym świętem, którego data jest zależna od Wielkanocy, jest Boże Ciało. Jego obchody przypadają 60 dni później.

Chociaż lipiec jest bardzo popularnym miesiącem letnich urlopów, na kolejny wolny dzień trzeba poczekać nieco dłużej. 15 sierpnia obchodzone jest Święto Wojska Polskiego. Jest to ostatnia okazja do dodatkowego wypoczynku przed jesienią. Kolejne wolne dni przynosi dopiero listopad. 1 listopada, we Wszystkich Świętych, Polacy odwiedzają groby swoich najbliższych. 11 dni później przypada natomiast Święto Niepodległości, które upamiętnia odrodzenie polskiej państwowości po zakończeniu I wojny światowej.

Najbardziej rodzinne święta to jednak Boże Narodzenie. Ten czas kochają głównie dzieci, chociaż każdy dorosły z pewnością bardzo docenia dwa dni wolnego (25 i 26 grudnia) tuż przed Sylwestrem, który kończy stary rok pracą i nocną zabawą.

TABELA ODPOWIEDZI

	P	F
0 Amerykanie pracują mniej niż statystyczny Polak.		X
1 Zbliżony czas pracy do Polaków mają Czesi.		
2 Roczne różnice w czasie pracy Europejczyków można przeliczać tylko na dni.		
3 Polacy pracują dużo ze względu na mentalność.		
4 W styczniu są trzy dni świąteczne wolne od pracy.		
5 Tradycyjne święta religijne mają stałą datę w kalendarzu.		
6 Grillowanie stało się tradycyjnym sposobem spędzania świąt w lecie.		
7 Sylwester to dzień wolny od pracy.		

2. Proszę uważnie słuchać tekstu czytanego przez lektora i wykonywać zadanie zgodnie z podanym przykładem.

Uwaga! Tekst zostanie odczytany dwa razy.

[Wyszukaj też w YouTube: *Z kim i dokąd – Każdy lubi odpocząć*]

Proszę zaznaczyć właściwe odpowiedzi.

Przykład:

- 2.0. Ten tekst mówi o

- a) kulturze pracy w Polsce i Europie.
- b) dniach wolnych od pracy w Polsce.
- c) rynku pracy w Polsce.

- 2.1. Niemcy pracują

- a) mniej od Norwegów.
- b) mniej od Brytyjczyków.
- c) więcej od Norwegów.

- 2.2. Nowym dniem wolnym od pracy jest

- a) Sylwester.
- b) Święto Trzech Króli.
- c) Święto Wojska Polskiego.

- 2.3. Swobodna atmosfera i wypoczynek na powietrzu kojarzy się z

- a) majówką.
- b) Zielonymi Świątkami.
- c) Świętem Niepodległości.

- 2.4. Stałą datę w kalendarzu ma

- a) Święto Trzech Króli.
- b) Zielone Świątki.
- c) Boże Ciało.

- 2.5. W grudniu mamy w Polsce

- a) jeden dzień świąteczny wolny od pracy.
- b) dwa dni świąteczne wolne od pracy.
- c) trzy dni świąteczne wolne od pracy.

UWAGA! Wymów to dobrze!

W niektórych pozycjach ortograficzne **ń** wymawia się niestandardowo. Dzieje się tak ze względu na sąsiednie dźwięki, które utrudniają wymówienie głoski [ń]. Przykładem takiej sytuacji jest słowo *stońce* – wtedy *ń* wymawia się jak *jn*.

Z kim i dokąd?

3. Proszę maksymalnie starannie wymówić frazy.
Proszę zwrócić szczególną uwagę na wyróżniony fragment:

- *Po stresującym dniu pracy lubię pójść na drinka i potańczyć w klubie.*
- *Od końca zeszłego roku w naszej firmie mamy lepszy system premiowy.*
- *Statystyczny Chińczyk i Japończyk pracuje więcej niż Polak.*
- *Nie udało mi się jeszcze skończyć ostatniego projektu, a już zaczynamy kolejny.*
- *Dziś oponcza przydaje się już tylko w pracy grup teatralnych i rekonstrukcyjnych.*
- *Niańczenie nowych pracowników czasem denerwuje menagerów.*
- *Urlop to zwieńczenie pracy.*
- *Po zamknięciu projektu byłem po prostu wycieńczony.*
- *Nie wiem, skąd się w moim gabinecie wzięła pomarańcza.*
- *Praca na lektoracie była wręcz szaleńcza, ale dziś świetnie już mówimy.*

4. **Fleksja (biernik).** Proszę przypomnieć sobie końcówki rzeczowników i przymiotników w bierniku, a następnie uzupełnić zdania zgodnie z podanym przykładem.

Przykład:

Czekam na, bo pojedziemy razem na święta do rodziców.
Czekam na ... **brata** ..., bo pojedziemy razem na święta do rodziców.

W tym roku na (Boże Narodzenie) muszę kupić (perfekcyjny prezent) dla każdego. Na (święta) zaprosiłem (mama), (tata), (brat), a także (przyjaciółka Kasia). Kasia weźmie oczywiście (pies), bo nigdzie się bez niego nie rusza. Po (upominki) pojedę jeszcze w listopadzie, zaraz po Święcie Niepodległości. Wolę mieć (czas) na wszystko, żeby nie działać na (ostatnia chwila). Sam chciałbym dostać (książka) albo (pudełko) pełne słodyczy. Lubię (dobra lektura), tak jak lubię (dobre jedzenie). Całe szczęście, że moi najbliżsi dobrze znają (moje upodobania).

Jestem pewien, że wybiorą naprawdę
 (ciekawe publikacje) i (prawdziwe
 pyszności).

UWAGA! ZAPAMIĘTAJ!

W bierniku liczby pojedynczej rzeczowniki męskie żywotne (np. *pan, kot*) mają formę zawsze taką samą jak dopełniacz (np. *pana, kota*). Większość pozostałych rzeczowników ma formę równą mianownikowi. W liczbie mnogiej formę równą dopełniaczowi – *-ów, -y* (po rz), *-i* (po spółgłoskach miękkich oraz l) – mają formy męskoosobowe. Pozostałe mają formę równą mianownikowi.

5. Fleksja (celownik, rodzaj męski). Proszę przypomnieć sobie końcówki celownika i uzupełnić zdania zgodnie z podanym przykładem.

Przykład:

Pod choinkę kupię (brat) wszystkie albumy Pidżamy Porno.
 Pod choinkę kupię ... **bratu** ... wszystkie albumy Pidżamy Porno.

Nawet (najodważniejszy pies)
 nie podobają się fajerwerki w Sylwestra.

Uważnie przyglądam się (kot)
 w Wigilię i czekam, aż zacznie mówić.

..... (Starszy pan) podobają się
 defilady na Święto Wojska Polskiego.

..... (Mały chłopiec) wielką radość
 sprawiają wielkanocne tradycje, a najbardziej śmigus-dyngus.

Jak mówi przysłowie – (Pan Bóg)
 świeczkę, a (diabeł) ogarek.

..... (nowy ksiądz) nie udało się
 kazanie w Boże Ciało, bo zjadła go trema.

Z kim i dokąd?

Temu (świat) potrzeba więcej spokoju, relaksu i zabawy – nie tylko w karnawale.

W Święto Pracy poszliśmy do zoo i widzieliśmy, jak malutkie lwiątko kradły (ogromny lew) positek sprzed nosa.

W Sylwestra pije się alkohol, ale nie wszyscy dobrze to znoszą, bo łąb (łąb) nierówny.

..... (ojciec) Kasi zdarzył się wypadek samochodowy we Wszystkich Świętych, gdy ruch na drogach jest ogromny.

W tramwaju długo przyglądałem się (wesoty czart), który jechał z mamą na halloweenowy bal do przedszkola.

Przez godzinę będziemy pomagać (Wojtek) uczyć się polskiej gramatyki, mimo że to zupełnie proste.

Podaj (Karol) przepis na twojego wielkanocnego mazurka.

UWAGA! ZAPAMIĘTAJ!

W formach celownika liczby pojedynczej rzeczowniki rodzaju męskiego (np. *struś, kot*) mają końcówki *-owi* lub *-u* (*strusiowi, kotu*). Wyraźnie dominują jednak formy zakończone na *-owi*, a formy zakończone na *-u* łatwo skatalogować (por. ćwiczenie 4.). Istnieją także słowa, które łączą się z jedną lub drugą końcówką (np. *ortu – ortowi, ostu – ostowi, kwiatu – kwiatowi, katu – katowi*). Przymiotniki otrzymują regularną końcówkę *-emu*.

6. Fleksja (celownik). Proszę przypomnieć sobie końcówki celownika i uzupełnić zdania zgodnie z podanym przykładem.

Przykład:

Pod choinkę kupię (mama i siostra) piękne sukienki
Pod choinkę kupię **mamie i siostrze** . piękne sukienki.

Z zainteresowaniem przyglądałem się
(zamyśleni ludzie) idącym w ulicznej procesji podczas Bożego Ciała.

Podarowałem (pani Barbara)
designerskie kolczyki, które założyła na bal sylwestrowy.

Poświęciłem tej (miłość) najlepsze lata swojego życia, ale wszystko skończyło się w kwietniu przed Wielkanocą.

Powiedziałem (nowa dyrektorka),
że chcę wykorzystać zaległy urlop między Nowym Rokiem a Świętem
Trzech Króli.

Podczas rodzinnych spotkań na Wszystkich Świętych Agnieszka chwaliła
się (wszystkie kuzynki)
pierścieniem zaręczynowym.

Profesor pożyczył (studentka) książkę,
żeby mogła przeczytać ją w przerwie od zajęć po Bożym Narodzeniu.

Tłum ludzi przyglądał się
(ogromna defilada) z okazji Święta Wojska Polskiego.

..... (znajome panie) warto podarować
kwiaty z okazji Dnia Kobiet.

Andrzej zabronił (nastoletnie
dziecko) wyjechać bez opieki na majówkę.

John uwierzył (Katarzyna), że na Święto Konstytucji
3 Maja wszyscy Polacy dają sobie prezenty.

Wysłałem (Anna) noworoczne życzenia, ale nawet
nie odpisała.

Nigdy nie wierzyłem (rodzice), że na Wielkanoc
prezenty przynosi zając.

Zarezerwowaliśmy (znajomi) i sobie apartament
nad morzem, żeby wyskoczyć z nimi na długi weekend czerwcowy.

Nie znoszę (praca) w święta i weekendy.

Wbrew (złe doświadczenia)
postanowiłem samemu zrobić pierogi na Wigilię.

UWAGA! ZAPAMIĘTAJ!

W formach celownika liczby pojedynczej rzeczowniki rodzaju żeńskiego (np. *klatka, doradczyni, noc*) mają końcówki *-e, -i* lub *-y* (*klatce, doradczyni, nocy*). Rzeczowniki rodzaju nijakiego mają regularną końcówkę *-u* (np. *oko-okiu*). Przymiotniki również mają regularne końcówki: *-ej* w rodzaju żeńskim oraz *-emu* w rodzaju nijakim (i męskim).

Liczba mnoga jest w całości regularna – wszystkie rzeczowniki mają końcówkę *-om*, a przymiotniki *-ym/-im*.

